

Statsrådets allmänna sammanträde

11.3.2021

Statsrådets beslut

Statsrådets beslut om tillfälligt återinförande av gränskontroll vid de inre gränserna

INNEHÅLL

Statsrådet fattade den 11 september 2020 ett beslut om tillfälligt återinförande av gränskontroll vid de inre gränserna den 19 september–18 oktober 2020 på grund av de åtgärder som föranleddes av det allvarliga hotet mot Finlands inre säkerhet av en andra våg av epidemin av den smittsamma sjukdomen covid-19. Beslutet ändrades till innehållet och beslutets giltighetstid förlängdes genom beslut den 24 september 2020, den 1 oktober 2020, den 8 oktober 2020, den 5 november 2020, den 19 november 2020, den 10 december 2020, den 7 januari 2021, den 22 januari 2021, den 11 februari 2021 och den 18 februari 2021. Beslutet gäller till och med den 18 mars 2021.

Gränskontroll återinfördes också den 19 mars–18 september 2020 i enlighet med statsrådets beslut den 17 mars 2020, den 24 mars 2020, den 7 april 2020, den 7 maj 2020, den 20 maj 2020, den 12 juni 2020, den 10 juli 2020, den 23 juli 2020, den 6 augusti 2020 och den 20 augusti 2020.

Epidemin av den smittsamma sjukdomen covid-19 pågår fortfarande, och det finns ännu inte tillräckliga åtgärder att tillgå som kunde ersätta gränskontroll vid de inre gränserna, nedan även kallad inre gränskontroll. Både av denna anledning och för att förebygga spridningen av virusvarianter är det nödvändigt att fatta ett nytt beslut om återinförande av gränskontroll vid de inre gränserna i 30 dygn från och med den 19 mars 2021.

Baserat på en epidemiologisk bedömning har beslutet i huvudsak samma innehåll som det beslut som fattades den 18 februari 2021. Enligt beslutet återställs den inre gränskontrollen i trafiken mellan Finland och Belgien, Danmark, Estland, Frankrike, Grekland, Italien, Lettland, Liechtenstein, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Schweiz, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike, med undantag för fritidsbåtstrafiken.

Tillåtna inresegrunder vid de gränsövergångsställen som är öppna för persontrafik är returresa eller andra nödvändiga skäl för personer som är bosatta i Finland eller i någon annan EU- eller Schengenstat. Beslutet innehåller samma undantag i fråga om gränsälvar och samer och samma begränsningar i fråga om öppettiderna för vissa gränsövergångsställen som det tidigare beslutet.

En ändring i förhållande till beslutet av den 18 februari 2021 är att också öppettiderna för gränsövergångsstället i Övertorneå begränsas i syfte att trygga hälsosäkerheten. Gränsövergångsstället i Övertorneå ska vara öppet kl. 7.00–21.00. Begränsningen av öppettiderna gäller inte godstrafik eller sådan nödvändig persontrafik som beror på ett motiverat behov att passera gränsen utanför öppettiderna.

Från och med den 19 mars 2021 innefattar beslutet följande:

Inre gränskontroll har återinförts till och med den 17 april 2021 i trafiken mellan Finland och Belgien, Danmark, Estland, Frankrike, Grekland, Italien, Lettland, Liechtenstein, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Schweiz, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike, med undantag för

fritidsbåtstrafiken, på grund av de åtgärder som föranleds av det allvarliga hotet mot Finlands inre säkerhet av den smittsamma sjukdomen covid-19.

Tillåtna inresegrunder vid de gränsövergångsställen som är öppna för persontrafik är returresa eller andra nödvändiga skäl för personer som är bosatta i Finland eller i någon annan EU- eller Schengenstat.

Återinförandet av gränskontrollen vid de inre gränserna påverkar inte den rörelsefrihet som tryggas i 9 § i grundlagen, enligt vilken finska medborgare inte får hindras att resa in i landet. Var och en vars rätt att resa inte har begränsats genom reseförbud eller annars med stöd av lag har också rätt att lämna landet.

Till den del gränskontroll har återinförts är gränsövergångsställena

vid landgränsen mellan Finland och Sverige:

– Karesuvanto, Kolari, Muonio, Pello, Torneå och Övertorneå: godstrafik och persontrafik

vid landgränsen mellan Finland och Norge:

– Karigasniemi, Kilpisjärvi, Kivilompolo, Nuorgam, Näämön och Utsjoki: godstrafik och persontrafik

i flygtrafiken:

– flygplatserna Björneborg, Enontekiö, Helsingfors-Malm, Helsingfors-Vanda, Ivalo, Joensuu, Jyväskylä, Kajana, Karleby-Jakobstad, Kemi-Torneå, Kittilä, Kuopio, Kuusamo, Mariehamn, Nyslott, Rovaniemi, S:t Michel, Seinäjoki, Tammerfors-Birkala, Uleåborg, Vasa, Villmanstrand och Åbo: godstrafik och persontrafik

– sjöbevakningsstationerna på Åland, i Hangö och i Helsingfors: persontrafik (flygplan som startar och landar på vatten)

i sjötrafiken:

– hamnarna Björneborg, Borgå, Brahestad, Dalsbruk, Eckerö, Ekenäs, Euraåminne, Fredrikshamn, Färjsundet, Förby, Hangö, Haukipudas, Helsingfors, Ingå, Jakobstad, Kalajoki, Karleby, Kaskö, Kemi, Kimito, Kotka, Kristinestad, Kyrkslätt, Lovisa, Långnäs, Mariehamn, Nuijamaa, Nystad, Nådendal, Pargas, Pernå, Pojo, Raumo, Salo, Sastmola, Sibbo, Torneå, Uleåborg, Vasa, Villmanstrand och Åbo: godstrafik och persontrafik

När det gäller gränsälvarna mellan Finland och Sverige och mellan Finland och Norge får man passera den inre gränsen över isen om man inte går i land på den andra statens territorium. Vidare får samer gå över landgränsen (inklusive sjöar) mellan Finland och Sverige och mellan Finland och Norge och över gränsälvarna också annanstans än vid gränsövergångsställen. Denna rätt för samer gäller dock inte gränsövergång med motordrivna fordon, fränsett terrängfordon.

Gränsövergångsställena vid landgränsen mellan Finland och Norge är öppna kl. 9.00–21.00 och gränsövergångsställena i Karesuvanto, Kolari, Muonio, Pello och Övertorneå vid landgränsen mellan Finland och Sverige kl. 7.00–21.00. Begränsningarna av öppettiden gäller inte godstrafik eller sådan nödvändig persontrafik där det finns ett motiverat behov av gränsövergång utanför öppettiden. De övriga gränsövergångsställena är öppna dygnet runt.

Gränskontrollen vid de inre gränserna kan riktas in på objekt som väljs ut på grundval av de hot- och riskbedömningar som myndigheterna för den inre säkerheten och hälso- och sjukvårdsmyndigheterna gör gemensamt.

KONSEKVENSER

EKONOMISKA KONSEKVENSER

Beslutsenlig gränskontroll vid de inre gränserna orsakar Gränsbevakningsväsendet merkostnader på cirka 280 000 euro i veckan. De merkostnader som Gränsbevakningsväsendet hittills har haft uppgår till sammanlagt cirka 22,2 miljoner euro 2020–2021. Det beviljades cirka 16,3 miljoner euro i tilläggsfinansiering i tilläggsbudgetarna för 2020. I den ordinarie budgeten för 2021 har de merkostnader som föranleds av den fortsatta kontrollen vid de inre gränserna inte beaktats.

Gränskontrollen vid de inre gränserna har under 2020 och 2021 förorsakat polisen merkostnader på cirka 451 500 euro och Tullen merkostnader på cirka 71 500 euro.

Gränskontrollen vid de inre gränserna har också betydande samhällseliga konsekvenser. Konsekvenserna påverkar bland annat aktörer inom trafiken och, via efterfrågan på utländsk turism, också restaurang- och inkvarteringstjänster, handel, byggande och livsmedelsindustrin.

MYNDIGHETER

Gränsbevakningsväsendet ansvarar huvudsakligen för gränskontrollen vid de inre gränserna. Beslutet kräver en omfördelning av Gränsbevakningsväsendets personalresurser från andra lagstadgade uppgifter till gränskontrollen vid de inre gränserna. Gränskontrollen vid de inre gränserna försämrar tillfälligt Gränsbevakningsväsendets prestationsförmåga vid de yttre gränserna och i sjösäkerhetsuppgifter.

Polisen och Tullen deltar i gränskontrollen vid de inre gränserna vid de gränsövergångsställen där de även annars är verksamma.

PERSONER SOM PASSERAR GRÄNSEN

Till den del gränskontrollen vid de inre gränserna har återinförts ska de som passerar de inre gränserna använda de öppna gränsövergångsställen som anges i beslutet. Det är inte tillåtet att passera gränsen på andra ställen utan tillstånd.

Beslutet innebär ingen ändring i skyldigheten att ha med sig resedokument.

Bestämmelser om förutsättningarna för utlänningars inresa finns i kodexen om Schengengränserna och i utlänningslagen. Om en person som inte uppfyller de föreskrivna inresevillkoren kommer till ett gränsövergångsställe, kan hans eller hennes inresa hindras på de grunder som anges i gällande lagstiftning.

YTTERLIGARE INFORMATION

Ärendet har behandlats skriftligen i polisens, Tullens och Gränsbevakningsväsendets riksomfattande PTG-ledningsgrupp.

De övriga EU-medlemsstaterna och kommissionen underrättas samtidigt om beslutet.

Behovet och omfattningen av gränskontroll vid de inre gränserna bedöms regelbundet med cirka en veckas mellanrum utifrån det epidemiologiska läget och beredskapsläget för ersättande åtgärder.

BEFOGENHET

Gränsbevakningslagen, 15 §

Reglementet för statsrådet, 6 § 7 punkten

BILAGA 1 Promemoria